

Belastingen modern en makkelijker

Vijf aanbevelingen vanuit de notariële praktijk

Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

EPN[®] *Vereniging van Estate Planners in het Notariaat*

Augustus 2015

Inleiding

Op Prinsjesdag 2014 heeft het kabinet de brief 'Keuzes voor een beter belastingstelsel' aan de Kamer gestuurd als startpunt om te komen tot een belastingherziening. De ambitie van de regering is om het stelsel te vereenvoudigen. De aankondiging van de belastingherziening en de begrotingsbehandeling 2016 dit najaar is voor de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) aanleiding geweest om samen met Netwerk Notarissen en de Vereniging van Estate Planners in het Notariaat (EPN) praktische knelpunten in de huidige belastingwetgeving te inventariseren en daarvoor mogelijke oplossingen aan te dragen. In dit manifest worden voor vijf concrete knelpunten bij vermogensovergang (zoals bij scheiden en overlijden) aanbevelingen gedaan die aansluiten op de veranderde behoefte van de maatschappij. Wij roepen de politiek op om deze signalen uit de notariële praktijk mee te nemen bij de behandeling van het Belastingplan 2016, zodat het belastingstelsel optimaal blijft aansluiten op de huidige behoeften van mensen en concrete knelpunten worden opgelost.

Knelpunten en aanbevelingen

1. Modernisering erfbelasting

We zien in de notariële praktijk steeds vaker dat niet-familieleden en niet-officiële partners als erfgenamen in een testament worden aangewezen. Dit heeft verschillende redenen, zoals het verwateren van familiebanden en de stijging van het aantal mensen dat alleenstaand is dan wel een LAT-relatie heeft. Dit laatste blijkt ook uit prognoses van het CBS: in de toekomst neemt het aantal alleenstaanden toe. De tarieven en vrijstellingen voor de erfbelasting in de Successiewet gaan echter voornamelijk uit van familiebanden tussen de overledene en de erfgenaam dan wel het hebben van een officiële relatie met de overledene, zoals echtgenoot, geregistreerd partner of samenwonende partner. Vanuit het oogpunt van de veranderende maatschappij bepleiten wij een onderzoek naar de modernisering van de vrijstellingen voor de erfbelasting. Wij zien meerdere mogelijkheden om, ook budgettair neutraal, tot een modernisering te komen die beter aansluit bij de wensen van een steeds grotere groep mensen.

2. Vereenvoudiging overdracht bij familiebedrijven

In verband met de continuïteit van bedrijven bestaan er diverse fiscale faciliteiten voor bedrijfsoverdrachten. Hoewel de laatste jaren al stappen zijn gezet, bestaat in de praktijk behoefte aan vereenvoudiging en gelijkstelling van de gestelde voorwaarden van de verschillende regelingen. Bijvoorbeeld bij de schenking van aandelen in een vennootschap met een onderneming. Anders dan voor de bedrijfsopvolgingsfaciliteit in de schenkbelasting wordt voor de doorschuiffaciliteit in de inkomstenbelasting de voorwaarde gesteld dat de begiftigde op dat moment ten minste 36 maanden werknemer van de vennootschap is geweest. Een ander voorbeeld gaat over de situatie waarin een bedrijfspand wordt verhuurd aan de eigen BV. Anders dan voor de bedrijfsopvolgingsfaciliteit in de schenkbelasting geldt bij een volledige bedrijfsoverdracht geen vrijstelling voor de overdrachtsbelasting en kan evenmin gebruik worden gemaakt van de doorschuiffaciliteit in de inkomstenbelasting. Deze verschillen zijn volgens ons niet nodig en leiden in de praktijk tot veel onduidelijkheid bij ondernemers. Wij bepleiten daarom de verschillende regelingen voor bedrijfsoverdracht te vereenvoudigen en te uniformeren.

3. Vereenvoudiging eigenwoningregeling

Vanaf 2001 is de eigenwoningregeling een aantal keren ingrijpend gewijzigd. Woningeigenaren moeten met een bont palet van regels rekening houden, ook als die woningeigenaren een eenvoudige gezins- en vermogenssituatie hebben. Knelpunten worden vooral ervaren bij trouwen dan wel gaan samenwonen, bij scheiden en bij overlijden van een van de partners. Wij zijn van mening dat de eigenwoningregeling niet alleen vereenvoudiging behoeft, maar dat ook de overgang van de woning fiscaal beter moet verlopen. Zo is op dit moment bij een scheiding de ex-

partner die het huis op naam krijgt gedwongen de helft van de reeds bestaande hypothecaire lening om te zetten naar een annuïtaire of lineaire lening. Hierdoor worden de partners bij scheiding met een enorme lastenverzwaring geconfronteerd, wat kan leiden tot financiële problemen. Dit knelpunt kan worden weggenomen door de overgangsregeling voor de aflossingsvrije hypothecaire lening uit te breiden. Of door het bedrag dat de ex-partner, die het huis bij de scheiding op naam krijgt, schuldig blijft aan de andere partner aan te merken als eigenwoningsschuld, ook als dat geen annuïtaire of lineaire lening is.

4. Rechtvaardigere belastingrente over erfbelasting

Sinds 1 januari 2010 kan ook belastingrente zijn verschuldigd over de erfbelasting. De hoogte van deze belastingrente bedraagt momenteel 4%. Wil men de belastingrente volledig vermijden, dan moet binnen 3,5 maand na het overlijden de (juiste) aangifte (of binnen 5 maanden na het overlijden een verzoek voor een voorlopige aanslag) zijn ingediend bij de Belastingdienst. De praktijk wijst uit dat deze termijn veel te kort is om alle informatie te vergaren die nodig is voor de aangifte. Om de tijdsdruk voor de erfgenamen in een dergelijk emotionele periode te verlichten zou de aangiftetermijn voor de erfbelasting kunnen worden verlengd naar 12 maanden. In dat geval zouden de erfgenamen – net als vroeger – ongeveer 8 maanden de tijd hebben om de aangifte in te dienen. Verder verdient de huidige ondergrens van de belastingrente aandacht. Doordat deze rente volgens het wettelijke systeem minimaal 4% bedraagt, wordt momenteel een rente berekend die onder de huidige marktomstandigheden niet te betalen is uit het rendement van de geërfde goederen. Stel dat een leegstaande woning wordt geërfd waarover € 100.000 erfbelasting is verschuldigd. In dat geval wordt bij een renteperiode van 19 weken bijna € 1.500 aan belastingrente geheven, terwijl het huis in die periode normaliter geen positief, maar juist een negatief rendement oplevert vanwege de daaraan verbonden lasten. Daarom bepleiten wij om ook de belastingrente op erfbelasting mee te nemen in het door het ministerie van Financiën aangekondigde onderzoek naar alternatieven voor de huidige vermogensrendementsheffing.

5. Doelvrijstellingen voor schenkbelasting

Veel Nederlanders hebben in 2014 van de mogelijkheid gebruik gemaakt maximaal € 100.000 belastingvrij te schenken voor een eigen woning. Met een relatief eenvoudige maatregel werd het doel van het kabinet, het investeren in een eigen woning, bereikt. Uit de praktijk blijkt dat mogelijkheden zoals de eigenwoningsschenking aansluiten op de behoefte van mensen en bovendien de mogelijkheid bieden aan de overheid om bepaalde bestedingen te stimuleren. Daarom bepleiten wij meer vrijstellingen in de wet op te nemen waarmee mensen aan elkaar belastingvrije schenkingen kunnen doen voor een bepaald doel. Een van onze voorstellen voor een dergelijke 'schenkingsvrijstelling met doelbesteding' betreft verduurzaming van de eigen woning. In onze praktijk merken we de behoefte van mensen om in verduurzaming van het huis te investeren. Voor het aanbrengen van zonnepanelen, dakisolatie, vloerisolatie en isolerend glas ben je voor een 'gemiddelde' woning in Nederland zo'n € 20.000 kwijt. Met een verduurzamingsvrijstelling kan belastingvrij € 20.000 worden geschonken voor de verduurzaming van de woning. Degene die de schenking krijgt moet dan bijvoorbeeld binnen twee kalenderjaren na het jaar waarin hij of zij de schenking heeft ontvangen de woning hebben verduurzaamd. Een andere schenkingsvrijstelling met doelbesteding kan zijn het belastingvrij schenken voor een studie. Door de invoering van het sociale leenstelsel zijn studenten steeds meer aangewezen op andere financieringsvormen dan overheidsfinanciering. Een studievrijstelling maakt het mogelijk om belastingvrij een student (die aan bepaalde bestedingseisen moet voldoen) financieel te steunen bij het volbrengen van zijn of haar opleiding. Met een dergelijke vrijstelling wordt in Nederland een fiscaalvriendelijke vorm van *crowdfunding* ter ondersteuning van de kenniseconomie geïntroduceerd.

Nadere informatie: KNB, Hens Meengs, h.meengs@knb.nl, 070 3307149